

ОЛЕКСАНДР
КОЗИНЕЦЬ



ГАЛЕРЕЯ
ОДКРОВЕНЬ



КИЇВ

УДК 821.161.2'06-1(082)
К59

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання в будь-якій формі та в будь-який спосіб, зокрема електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

Козинець, Олександр

К59 Галерея одкровенень : коротка проза / Олександр Козинець. Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. 224 с.
ISBN 978-617-520-947-9

«Галерея одкровенень» — дивовижна збірка короткої прози, створеної в різні проміжки часу. Деякі тексти автор багато років ховав від пильного ока читача, деякі — стали частиною різних колективних проєктів. Ця проза дивує, надихає, викликає хвилю потужних емоцій. Та в кожному тексті легко впізнати письменника, часом незвичного для нас, але завжди відвертого й глибокого.

Збірка складається з чотирьох розділів, у яких за хронологією розміщені тексти різних періодів творчості автора. Бонусом у збірці читач отримає трохи зібраних життєвих мудростей та посилання на психологічну повість, яка не ввійшла до книжки. Рекомендовано читачам з 16 років.

УДК 821.161.2'06-1(082)

ISBN 978-617-520-947-9

© Олександр Козинець, 2025
© Видавництво Ліра-К, 2025

ПЕРЕДМОВА

На творчих зустрічах із читачами мене часто представляють як поета. Проте після того, як **роман «Картка Марії»** побачив світ, а мене й далі за звичкою називали поетом, я трохи внутрішньо ображався й подумки додавав: «Поет і прозаїк. Або ще краще — письменник».

Однак прози я поки написав значно менше, ніж поезії. Крім роману, згаданого вище, розповім ще про оригінальні **дуети коротких текстів «Шість плюс один»**, якими пишаюся й мрію, щоб якомога більше людей прочитали цю збірку та «Картку Марії». *А ознайомитися з рецензією Христини Астапцевої на роман можна за посиланням праворуч.*



«Шість плюс один» — колективне літературне творіння, робота над яким тривала рік. Я, як автор ідеї, прагнув, аби читач не відчував, що над кожною історією працював не один, а одразу два автори. За концепцією, із кожним співавтором ми працювали в парі впродовж двох місяців, за рік у дуеті було створено шість повістей, кожна з яких має вісім глав (чотири написані мною, чотири — моїми

творчими друзями). Сюжет зазвичай узгоджували разом та завчасно, іноді — в процесі написання, а іноді не домовлялися про нього наперед взагалі.

2022 року, коли кожна з шести історій проекту була відзначена різними літературними нагородами, збірка вийшла друком та була представлена публіці. *Детальніше про «Шість плюс один» запрошую прочитати в рецензії Валентини Семеняк за посиланням праворуч.*



Якщо перший вірш я написав у 10 років, то проза в моє життя прийшла з повноліттям. У 18 років з'явилася перша коротка замальовка. *(Я наважився опублікувати всю ранню прозу в хронологічному порядку. Ці тексти розміщені в другому розділі «Галереї одкровень».)*

Далі трішки історії. Київ, 2007 рік. Я — студент третього курсу Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова. Однієї безсонної ночі того року до мене прийшла ідея написати колективну збірку на різні теми, за принципом: нова глава — новий автор. Так, за три роки, ідея стала літературно-мистецьким проектом «Щоденник» — трилогією колективного текстотворення трьох тематичних блоків, об'єднаних однією концепцією. Щось на кшталт літературного експерименту з інтуїтивного конструювання сюжетної лінії, який був утілений серед студентської молоді трьох закладів вищої освіти столиці. Кожен з учасників писав коротке есе, в якому міг висловити думки на теми кохання, часу й тіла. Головна

вимога — учасники знали лише одну главу (перша частина — про кохання), окреме речення (друга частина — про час) та слово-узагальнення попередника (третя частина проекту — про тіло). А завдяки участі в «Щоденнику» провідних українських письменників (блок письменників, до якого увійшли Сергій Пантюк, Мар'яна Савка, Анатолій Дністровий, Ірен Роздобудько, Андрій Любка, Лариса Денисенко, Оксана Забужко та Андрій Кокотюха), вдалося привернути більшу увагу молоді до сучасної української літератури. *(Правила проекту та мої тексти, написані для «Щоденника», увійшли до першого розділу «Галереї одкровень».)*

Улітку 2010 року «Щоденник» був презентований. *Як це було — можна побачити в сюжеті Ольги Стеблянки за посиланням праворуч.* Ця масштабна робота надихнула мене на ще два проекти короткої прози: літературно-екологічний проект «ПРОдайте їсти» та на «Щоденник» всеукраїнського рівня — літературно-мистецький проект «Щоденник. Re: make».



У лютому 2011 року розпочалася робота над **літературно-мистецьким «Щоденником. Re: make»**. 2012 року книга побачила світ. Проект об'єднав 72 автори з різних куточків України (яких обирали й допускали до участі рецензенти), також у проекті вдвічі збільшився письменницький блок. На відміну від «Щоденника», у «Re: make» було одразу два блоки письменників — чоловічий та жіночий. Хотілося простежити, як відрізнятиметь-

ся розвиток сюжетної лінії з однакової початкової точки в чоловіків та жінок. «Чоловічий блок»: Олег Короташ, Дмитро Лазуткін, Максим Кідрук, Любко Дереш, Владислав Шубенков, Павло Коробчук. «Жіночий блок»: Ірина Цілик, Богдана Матіяш, Альбіна Позднякова, Галина Крук, Світлана Богдан, Ірина Шувалова.

Втілити обидва «Щоденники» мені допомогли Сергій Русаков та Ірина Бочар, за що я їм безмежно вдячний. Без їхньої участі та підтримки ці проекти, найімовірніше, так би й лишилися незавершені. *Про особливості роботи над «Щоденник. Re: take» можна прочитати в інтерв'ю, яке я помістив до першого розділу «Галереї одкровень».* Бо в «Re: take», як учасник проекту, вирішив не брати участі. Виступив лише як автор ідеї та організатор-упорядник. *Сьогодні «Щоденник Re: take» можна знайти у вільному доступі. Лишаю посилання на книжку праворуч.*



Не менш цікавим та оригінальним був **літературно-екологічний проєкт «ПРОдайте їсти»**, який побачив світ 2012 року. Тут кожен учасник створював літературну сповідь від імені продуктів та напоїв. Тексти авторів мали на меті переосмислити ставлення до того, що часто залишається другорядним чи малозначним — харчових продуктів і напоїв та їхнього впливу на наше життя. 22 учасників написали свою «сповідь» продуктів, обравши продукт чи напій, про який їм хотілося написати. *(Мій текст, написаний для «ПРОдайте їсти», є в першому розділі «Галереї одкровень».)*

Електронна версія проєкту «ПРОдайте їсти» — у вільному доступі. Її можна прочитати за посиланням праворуч.



Реалізуювавши «Щоденник», «Щоденник. Re: make» та «ПРОдайте їсти» й по горло «наївшись» у той проміжок часу сучасної української літератури й літераторів, а ще відчуваючи неймовірну втому від колективних книжок, я пообіцяв собі, що в моєму житті подібних проєктів більше не буде. І тримав своє слово до 2018 року, поки не спало на думку знову втілити ще один проєкт дуетної прози «Шість плюс один», згаданий вище. Відтоді не зарікаюся. Час покаже, які ще проєкти будуть у майбутньому.

А тепер про структуру цієї збірки. **У першому розділі «Галереї одкровень»** вміщені тексти й розповіді, створені для проєктів: «Щоденник», «Щоденник. Re: make», «ПРОдайте їсти».

До другого розділу збірки увійшли ранні тексти, які до цього ніде не публікувалися. Вони охоплюють період 2006–2011 рр.

У третьому розділі — оповідання й повісті, написані для різних збірок, частина з яких була втілена (наприклад, книга Павла Денищука «Жіночі груди: пристрасть та біль»). До неї увійшло моє оповідання «Галерея одкровень») або не втілена (наприклад, оповідання «Голуби Галицької площі» для збірки «За КІІІІським часом»). Часовий проміжок текстів 2016–2022 рр.

Найсвіжіша коротка проза (якщо так можна сказати, адже період 2023–2024 рр. в мене був фак-

тично поетичний) увійшла **до четвертого розділу збірки**. Вона охоплює 2018–2022 рр.

А що ж було в проміжку 2011–2015 рр.? Я навчався в аспірантурі, більшість часу спрямовував не на художні, а на наукові тексти. Однак і тоді не забував про творчість. Прозовий текст, розтягнутий в часі (2011–2016 рр.), таки був створений у цей період. Тож раптом вам не вистачить текстів автора в збірці «Галерея одкровенень», ще один бонус (до речі, дуєтної прози) на вас чекає. Детальніше про нього розповідаю наприкінці збірки, **після постскриптуму (філософії днів) в останньому розділі**.

А щодо назви та кольору обкладинки, то одкровення часто трактують як надприродне передавання людям «істин, що походять від Бога» й виражають його волю. Одкровення також розглядають як одне з джерел знань. У цій збірці зібрана ціла галерея таких одкровенень. (До речі, текст з однойменною назвою особливо складно було писати. Гадаю, ви потім зрозумієте, чому.)

Одне з визначень «галереї» — простір, в якому розміщені твори мистецтва для огляду. У моєму випадку — художні твори.

Щодо кольору, довго думав, з яким відтінком у мене асоціюється «Галерея одкровенень»? Спочатку гадав, що найбільш вдалою буде бежево-червона обкладинка, зі складним малюнком, який привертатиме увагу й буде, мов картина сучасного художника-абстракціоніста. Потім уявляв на обкладинці скляні двері, на яких — лише назва збірки й розклад роботи галереї дрібними літерами. Але зупи-

нився на синьому кольорі не випадково, адже синій, за визначенням деяких колористів, — колір спокою й умиротворення, бо нагадує колір неба. Тому часто синій пов'язують із духовним піднесенням людини, її чистотою. Ще в декого цей колір асоціюється з відпочинком, якого особливо бракує в наші шалені часи в метушливому місті. Сподіваюся, ефект відпочинку ви також відчуєте від моєї прози.

А якщо говорити про езотерику, синім кольором позначають Вішудху — п'яту чакру людини, горлову. Вона відповідає за нашу волю, за взаємодію з навколишнім світом, за вміння відстоювати свої переконання, думки, ідеї. Це чакра творчості, самовираження. «Галерея одкровенень» — безпосереднє втілення мого творчого вираження в прозі, розтягненого в часі.

Щодо відбитка пальця на обкладинці — це не натяк на тотальну цифровізацію суспільства. Це акцент на тому, що кожен із нас неповторний. Бо немає у світі двох однакових сніжинок, однакових візерунків листя навіть на одному дереві, двох однакових відбитків пальців. Кожна наша думка, дія, текст залишають по собі цей слід. І скільки їх у світі!

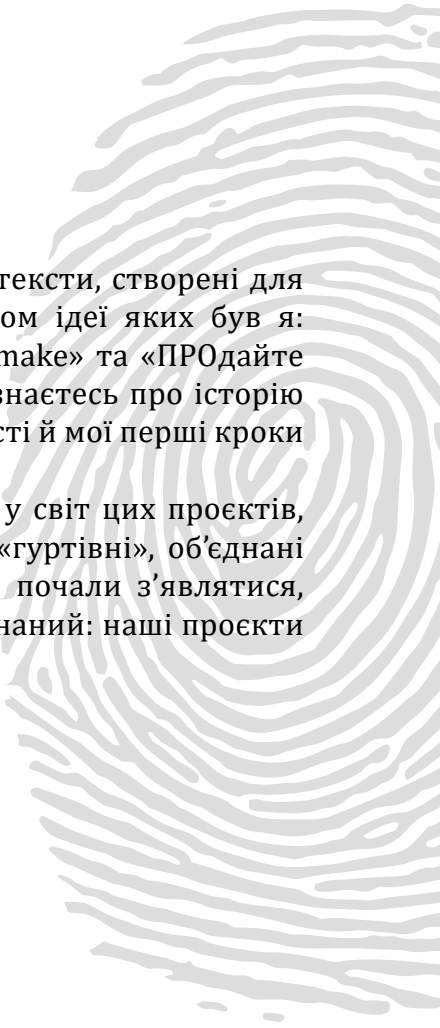
Бажаю захопливої подорожі виставкою картин моєї короткої прози, яка була створена в різні періоди зростання й добре доповнює мій поетичний світ, що народжувався паралельно з написанням цих текстів та кандидатської дисертації.

Олександр Козинець

Розділ 1.



ПРО_ДАЙТЕ
ЩОДЕННИКИ



До цього розділу увійшли тексти, створені для трьох ранніх проєктів, автором ідеї яких був я: «Щоденник», «Щоденник Re: make» та «ПРОдайте їсти». Також із інтерв'ю ви дізнаєтесь про історію творення колективної творчості й мої перші кроки в літературі.

До речі, саме після виходу у світ цих проєктів, після 2010 року, літературні «гуртівні», об'єднані певною тематикою, в Україні почали з'являтися, мов гриби після дощу. Переконаний: наші проєкти цьому посприяли.

1. ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬНИЙ ПРОЄКТ «ЩОДЕННИК»¹

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Щодня в спеціально заведених зошитах пишуться тисячі рядків про цікаві факти й різні моменти буденного життя, про щоденні події та враження, наповнені непідробними емоціями та глибокими переживаннями...

Мабуть, першим запитанням, яке виникне в читачів, буде: «А чому саме «Щоденник», адже щоденників на сьогодні відомо чимало й пишуться вони переважно для себе, а не для широкого загалу?» Тому й відповідь проста — наш «Щоденник» від початку орієнтувався на публікацію. Його створювали різні люди в різні моменти життя, висловлюючи різноманітні думки та настрої. Тут сказано значно більше, ніж вдалося втиснути у рядки. І загалом, це — сучасний літературно-мистецький та культурологічний експеримент: 63 учасники (57 студентів та викладачі, плюс — блок шести письменників); три роки написання 78 текстів; участь представників трьох провідних ЗВО України:

— Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова;

¹ Щоденник. Літературно-мистецький проєкт. Київ : Видавництво Європейського університету. 2010. 144 с.